

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАКАРПАТСЬКІ ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

Випуск 23
Том 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») з філологічних наук відповідно до Наказу МОН України від 09.02.2021 № 157 (додаток 4)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Зимомря І. М. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Голова редакційної ради:

Палінчак М. М. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародної політики, декан факультету міжнародних економічних відносин, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Члени редколегії:

Бідзіля Ю. М. – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри журналістики, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вереш М. Т. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Гвоздяк О. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри німецької філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Голик С. В. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Гжесяк Ян – д-р габ., професор Державної вищої професійної школи в Коніні, Конін, Польща

Девіцька А. І. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Добровольська О. Я. – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри іноземної філології та перекладу, Національний транспортний університет

Мафтин Н. В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Павлак Мірослав – д-р габ., професор, ректор, Державна вища професійна школи в Коніні, Конін, Польща

Печарський А. Я. – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка, Львівський національний університет імені Івана Франка

Попович Н. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри полікультурної освіти та перекладу, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рогач Л. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Фабіан М. П. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Чендей Н. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Чик Д. Ч. – доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики їх викладання, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet

Вченою радою Державного вищого навчального закладу

«Ужгородський національний університет», протокол № 6 від 21.06.2022 року.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 23097-12927Р,

видане Державною реєстраційною службою України 10.01.2018 р.

*Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)*

Офіційний сайт видання: www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN 2663-4880 (print)

ISSN 2663-4899 (online)

© Ужгородський національний університет, 2022

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

УКРАЇНСЬКА МОВА

Заверющенко О.Л. КОНЦЕПТ ПАРНОСТІ ЯК СКЛАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ ВЕСІЛЬНОЇ КОНЦЕПТОСФЕРИ.....	9
Зелінська О.І. ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ТЕКСТІВ СОЦІАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ РЕКЛАМИ.....	16
Коцяба І.А. ЛІНГВАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУАЛІЗОВАНОГО ОБРАЗУ БОГА В САКРАЛЬНІЙ КАРТИНІ СВІТУ БОГДАНА ЛЕПКОГО.....	21
Лужецька О.Б. МІКРОТОПОНІМИ ПРЕФІКСАЛЬНО-НУЛЬОВОГО ТИПУ НА ТЕРЕНАХ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ОПІЛЛЯ.....	26
Москальчук Г.О. ЕЛЕМЕНТИ НИЗЬКОГО СТИЛЮ У СТАРО-УКРАЇНСЬКИХ ДРАМАХ XVII – XVIII СТ. ЯК ВИЯВ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ.....	30
Островська Л.С. ФУНКЦІОНУВАННЯ ВСТАВЛЕНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ЕСЕЇСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ О. ЗАБУЖКО.....	34
Петрова Озель Л.П. ВЛАСНІ ІМЕНА У ФОЛЬКЛОРНОМУ ДИСКУРСІ: ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ.....	41
Польовик Д.В. СЛЕНГ ЯК ЗАСІБ УВИРАЗНЕННЯ ТЕКСТІВ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	47
Сокіл Б.М. ВЕКТОР ВІДНОСИН МІЖ ПОЛЯКАМИ І УКРАЇНЦЯМИ В ЧАСО-ПРОСТОРІ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЇ: МОВНО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР.....	52
Струк І.М. ФУНКЦІЙНО-СИНТАКСИЧНІ ПАРАМЕТРИ РЕМАРКОВИХ НАДФРАЗНИХ ЄДНОСТЕЙ В ДРАМАТИЧНОМУ ТЕКСТІ БУКОВИНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.....	59
Теслицька Г.І. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ТИПОЛОГІЯ НАПІВПРЕДИКАТИВНИХ АД'ЕКТИВНИХ КОМПОНЕНТІВ У ПРОСТОМУ УСКЛАДНЕНОМУ РЕЧЕННІ.....	64
Фаріон І.Д. НОВОАНГЛІЗМИ-ПЕРСОНОНОМЕНИ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ.....	68
Шабуніна В.В., Бутко Л.В., Сізова К.Л. ДІЕСЛІВНІ СТИЛІСТЕМИ У ДІАЛОГІЧНІЙ СТРУКТУРІ ТЕХНІЧНОГО НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ.....	74
Шуленок О.С. СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНІ Й ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ІЗ КОМПОНЕНТОМ-ОРНІТОНОМЕНОМ «ГОРОБЕЦЬ» У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	79

РОЗДІЛ 2

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

Nad-Kolozhvari E.A. AUTHENTIC CHILDREN'S LITERATURE IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE – INSIGHTS FROM TRANSCARPATIA.....	84
Нечипоренко В.О. ПРЕЦЕДЕНТНИЙ СВІТ BLACK LIVES MATTER В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ.....	89
Охріменко О.А., Гринюк О.С., Довидькова Т.А. ТЕРМІНОЛОГІЧНО-ТЕМАТИЧНЕ ПОЛЕ “BESTEUERUNG”.....	93
Панченко В.В. ЕЛЕКТРОННІ СЛОВНИКИ ЯК СУЧАСНЕ ДЖЕРЕЛО НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	97
Пиц Т.Б. АПЕЛЯТИВИ НА ПОЗНАЧЕННЯ КРАВЦІВ І ВЗУТТЮВІКІВ У НІМЕЦЬКИХ ДІАЛЕКТАХ.....	101
Підлужна І.А. НІМЕЦЬКОМОВНІ ТОРГОВІ МАРКИ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	106
Пожар А.Б. СОЦІАЛЬНА СЕМІОТИКА І МІФОЛОГІЯ РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ: ДО ПРОБЛЕМИ КОРЕЛЯЦІЇ.....	111
Pozdniakov O.V. LEXICO-SEMANTIC FIELDS OF GERMAN YOUTH VOCABULARY.....	116
Прокопенко А.В., Єгорова О.І. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ НЕЙМІНГУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ БРЕНДІВ ВЗУТТЯ).....	122
Рудік І.В., Тер-Григор'ян М.Г. ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНОЇ ПРОПОВІДІ.....	127
Sliepushova A.I. DEFEATED FATHERHOOD EXPECTATIONS: THE SHIFT IN AMERICAN ANIMATED SERIES DISCOURSE.....	131
Смаглій В.М. НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ <i>SPEECH</i> ЯК СКЛАДОВОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	134

Сусол Л.О. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ІНТЕНСИВНОЇ ФОРМИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	139
Томчаковська Ю.О. МОВЛЕННЄВА РЕАЛІЗАЦІЯ АНГЛОМОВНОГО ГІПЕРКОНЦЕПТУ <i>OCCULTISM</i>	144
Хортюк Д.О. РЕАЛІЇ В ПОВІСТЯХ М.В. ГОГОЛЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ.....	148
Шастало В.О., Байбекова Л.О., Герман Л.В. КОГНІТИВНА МЕТАФОРА СКРОМНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ 20-21 СТОЛІТТЯ.....	152
Шкамарда О.А. СОЦІОКОГНІТИВНА СПЕЦИФІКА ПОЗИЦІОНАЛЬНИХ ПРАКТИК В АНГЛОМОВНОМУ АВТОРСЬКОМУ ІНТЕРНЕТ-БЛОГІ.....	158

РОЗДІЛ 3

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Бойко Я.В. СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ УКРАЇНСЬКИХ РЕТРАНСЛЯЦІЙ П'ЄС ШЕКСПІРА У СВІТЛІ ВАЛОРАТИВНОЇ КОГНІТИВНОЇ ВАРІАНТНОСТІ.....	163
Карпенко Н.А. ВІДТВОРЕННЯ ПРАГМАТИКИ МЕМІВ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	168
Копчак Л.В., Мудренко Г.А., Алісєнко О.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	173
Кушевська Н.М. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	178
Lysenko N.O., Lytvynenko O.O., Kryvko R.M. SEMANTIC-COMPONENT ANALYSIS AND FEATURES OF TRANSLATION OF ANATOMICAL TERMS-METAPHORS WITH MODIFIER – NAME OF MECHANISMS AND THEIR PARTS.....	183
Лютянська Н.І. КІНОСЦЕНАРІЙ В АСПЕКТІ КІНОПЕРЕКЛАДУ.....	188
Maluk H.D. BRINGING VALUES INTO TRANSLATOR TRAINING: A MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF A TEACHING PHILOSOPHY STATEMENT FOR TRANSLATION STUDIES.....	192
Приймак Л.Б., Кабаченко І.І., Боднар О.М. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ.....	201
Sheverun N.V., Nikolska N.V., Kositska O.M. STRUCTURAL FEATURES OF ENGLISH MULTICOMPONENT TERMS INTO UKRAINIAN TRANSLATION (ON THE BASIS OF SUBLANGUAGE OF TRANSPORTATION ORGANIZATION AND TRANSPORT MANAGEMENT).....	207

РОЗДІЛ 4

СТРУКТУРНА, ПРИКЛАДНА ТА МАТЕМАТИЧНА ЛІНГВІСТИКА

Калимон Ю.О. ДІАЛЕКТНА ЛЕКСИКА НОВЕЛ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА: ДІАХРОНІЙНИЙ АСПЕКТ.....	213
--	-----

РОЗДІЛ 5

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Ромас Л.М. ОБРАЗ ЖІНКИ З НАРЦИСИЧНИМ РОЗЛАДОМ ОСОБИСТОСТІ В РОМАНІ ВОЛОДИМИРА ДАНИЛЕНКА «МАСКИ ДІАНИ СТОГОДЮК».....	218
Руднянин О.І. РАННЯ ТВОРЧІСТЬ ОЛЕКСИ ІЗАРСЬКОГО: СТАНОВЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ «РАНОК»).....	223
Терехова І.О. ОБРАЗ ЧАКЛУНА В «СТРАШНІЙ ПОМСТІ» М. ГОГОЛЯ: ОСОБЛИВОСТІ АВТОРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ.....	228
Чередник Л.А. МІЖКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР НОВЕЛ КРИМСЬКОГО ЦИКЛУ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО.....	233
Черниш А.Є. ПСИХОАНАЛІТИЧНА ДОМІНАНТА ТВОРІВ Ю. ІЗДРИКА.....	237
Шульга О.О. ТИПИ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У РОМАНІ «ФОРТЕЦЯ НА БОРИСФЕНІ» В. ЧЕМЕРИСА.....	242

РОЗДІЛ 6**ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО**

Маркова М.В. ЕЛЕМЕНТИ ПЕТРАРКІЗМУ У ВІРШОВАНИХ ПОСЛАННЯХ ТА ЕПІСТОЛЯРИХ ДЖОНА ДОННА.....	250
Смерчко А.А. КОНЦЕПТУАЛЬНА ОПОЗИЦІЯ «РАЙ – ПЕКЛО» У СЛОВ'ЯНСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ).....	256
Сотникова В.Є. ПОСТАТЬ ЙОСИПА СТАЛІНА ЯК ОСНОВНИЙ ОБ'ЄКТ КРИТИКИ В АНТИТОТАЛІТАРНИЙ ЛІРИЦІ В. БАЗИЛЕВСЬКОГО (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ «ВЕРТЕП»).....	260

РОЗДІЛ 7**ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ**

Моклиця Г.В. ПАРАДОКС СУБЛІМОВАНОЇ НЕНАВИСТІ: «ОДЕРЖИМА» ЛЕСІ УКРАЇНКИ.....	265
--	-----

РОЗДІЛ 8**ФОЛЬКЛОРИСТИКА**

Личук С.О. АБИ БОГ ПОМІ'Х НА'РІК ДОЧІКА'ТИ: ЗІ СКАРБІВ ГОВІРОК СТЕЦЕВИ І СТЕЦІВКИ (ПОКУТТЯ, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА).....	270
Потрапелюк В.А. ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ, ЗАПИСАНІ З ГОЛОСУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ. УМОВИ ТА РІВЕНЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦИХ ТЕКСТІВ В СУЧАСНИХ ЗАПИСАХ.....	277

РОЗДІЛ 9**ЛІТЕРАТУРНЕ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО І ТЕКСТОЛОГІЯ**

Вереш А.І., Лавер О.В. ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЯ ПСЕВДОНІМІЯ В РОМАНАХ С. ДЗЮБИ ТА А. КІРСАНОВА.....	282
Кондратьєва С.І. З ІСТОРІЇ СТВОРЕННЯ П'ЄСИ ЮРІЯ ЯНОВСЬКОГО «РАЙСЬКИЙ ТАБІР».....	288

РОЗДІЛ 10**РЕЦЕНЗІЇ**

Пена Л.І. ЛЕКСИКОГРАФІЧНЕ ОПРАЦЮВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ МОВИ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА.....	295
---	-----

CONTENTS

SECTION 1

UKRAINIAN LANGUAGE

Zaveriushchenko O.L. A PAIR CONCEPT AS A PART OF UKRAINIAN WEDDING SPHERE OF CONCEPTS.....	9
Zelinska O.I. SPECIAL FEATURES OF THE CONTENT OF SOCIAL AND PATRIOTIC ADVERTISING TEXTS.....	16
Kotsiaba I.A. LINGUALIZATION OF THE CONCEPTUALIZED IMAGE OF GOD IN THE SACRED PICTURE OF THE WORLD OF BOHDAN LEPKYL.....	21
Luzhetska O.B. MICROTOPYMS OF THE PREFIX-ZERO TYPE IN THE TERRAIN OF THE SOUTH-WESTERN OPILLA.....	26
Moskalchuk H.O. THE ELEMENTS OF VULGAR STYLE IN OLD-UKRAINIAN DRAMAS OF THE 17TH – 18TH CENTURIES AS A MANIFESTATION OF THE LITERARY LANGUAGE DEMOCRATIZATION.....	30
Ostrovska L.S. FUNCTIONING OF INSERTED CONSTRUCTIONS IN OKSANA ZABUZHKO'S ESSAYISTIC DISCOURSE.....	34
Petrova Ozel L.P. NAMES IN FOLKLORE DISCOURSE: ETHNOCULTURAL ASPECT.....	41
Polovyk D.V. SLANG AS A MEANS OF EXPRESSION OF MODERN MASS COMMUNICATION.....	47
Sokil B.M. VECTOR OF RELATIONS BETWEEN POLES AND UKRAINIANS IN THE TIME-SPACE OF THE AUSTRIAN-HUNGARIAN EMPIRE: LINGUISTIC AND POLITICAL DIMENSION.....	52
Struk I.M. FUNCTIONAL SYNTAX PARAMETERS OF REMARK SUPERPHRASES UNITS IN THE DRAMATIC TEXT OF BUKOVYNIAN WRITERS.....	59
Teslitska H.I. STRUCTURAL-SEMANTIC TYPOLOGY SEMIPREDICATIVE ADJECTIVAL COMPONENTS IN THE SIMPLE SENTENCES COMPLICATED.....	64
Farion I.D. NEW ANGLICISMS–PERSONONOMENA IN THE SOCIO-CULTURAL CONTEXT.....	68
Shabunina V.V., Butko L.V., Sizova K.L. VERB STYLISTIC FUNCTIONS IN THE DIALOGUE STRUCTURE OF TECHNICAL SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL TEXT.....	74
Shulenok O.S. SEMANTIC, STRUCTURAL AND LINGUOCULTURAL FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH THE COMPONENT <i>SPARROW</i> IN THE MODERN UKRAINIAN LANGUAGE.....	79

SECTION 2

GERMANIC LANGUAGES

Nad-Kolozhvari E.A. AUTHENTIC CHILDREN'S LITERATURE IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE – INSIGHTS FROM TRANSCARPATIA.....	84
Nechyporenko V.O. PRECEDENT WORLD BLACK LIVES MATTER IN AMERICAN LINGUISTIC CULTURE.....	89
Okhrimenko O.A., Hryniuk O.S., Dovydikova T.A. TERMINOLOGISCH-THEMATISCHES FELD „BESTEUERUNG“.....	93
Panchenko V.V. ELECTRONIC DICTIONARIES AS A MODERN SOURCE OF NEOLOGISMS IN THE ENGLISH LANGUAGE.....	97
Pyts T.B. APPELLATIONS FOR DENOTING TAILORS AND SHOEMAKERS IN THE GERMAN DIALECTS.....	101
Pidluzhna I.A. GERMAN LANGUAGE TRADEMARKS: LINGUISTIC ASPECT.....	106
Pozhar A.B. SOCIAL SEMIOTICS AND MYTHOLOGY OF ADVERTISING DISCOURSE: TO THE PROBLEM OF CORRELATION.....	111
Pozdniakov O.V. LEXICO-SEMANTIC FIELDS OF GERMAN YOUTH VOCABULARY.....	116
Prokopenko A.V., Yehorova O.I. STRUCTURAL AND SEMANTIC ASPECT OF NAMING (ON THE MATERIAL OF ENGLISH-LANGUAGE FOOTWEAR BRANDS).....	122
Rudik I.V., Ter-Hryhorian M.H. THE DYNAMIC CHARACTERISTICS OF ENGLISH SERMON TEXTS.....	127
Sliepushova A.I. DEFEATED FATHERHOOD EXPECTATIONS: THE SHIFT IN AMERICAN ANIMATED SERIES DISCOURSE.....	131
Smahlii V.M. NOMINATIVE FIELD OF THE CONCEPT <i>SPEECH</i> AS A PART OF SCIENTIFIC WORLD VIEW.....	134

Susol L.O. MODERN APPROACHES TO THE INTENSIVE FORM OF ENGLISH LANGUAGE STUDY FOR STUDENTS ATTENDING HIGHER EDUCATION	139
Tomchakovska Yu.O. SPEECH REALIZATION OF THE ENGLISH HYPERCONCEPT <i>OCCULTISM</i>	144
Khortiuk D.O. REALITIES IN THE STORIES OF M. V. GOGOL AND FEATURES OF THEIR REPRODUCTION IN GERMAN-LANGUAGE TRANSLATIONS.....	148
Shastalo V.O., Baibekova L.O., Herman L.V. CONCEPTUAL METAPHOR OF MODESTY IN ENGLISH AND UKRAINIAN DISCOURSE IN 20-21 CENTURY.....	152
Shkamarda O.A. THE SOCIO-COGNITIVE PECULIARITIES OF STANCETAKING PRACTICES IN THE ENGLISH-LANGUAGE PERSONAL INTERNET BLOG.....	158

SECTION 3

TRANSLATION STUDIES

Boiko Ya.V. STRATEGIES AND TACTICS OF UKRAINIAN RETRANSLATIONS OF SHAKESPEARE'S PLAYS IN THE LIGHT OF VALORATIVE COGNITIVE VARIANCE.....	163
Karpenko N.A. RENDERING THE PRAGMATICS OF MEMES IN ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION.....	168
Kopchak L.V., Mudrenko H.A., Aliseienko O.M. DEVELOPING COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS AT ENGLISH LESSONS.....	173
Kushevska N.M. FORMATION OF COMMUNICATIVE SKILLS IN INTERCULTURAL COMMUNICATION AMONG LAW STUDENTS IN ENGLISH CLASSES	178
Lysenko N.O., Lytvynenko O.O., Kryvko R.M. SEMANTIC-COMPONENT ANALYSIS AND FEATURES OF TRANSLATION OF ANATOMICAL TERMS-METAPHORS WITH MODIFIER – NAME OF MECHANISMS AND THEIR PARTS.....	183
Liutianska N.I. FILM SCRIPT IN THE ASPECT OF FILM TRANSLATION.....	188
Malyk H.D. BRINGING VALUES INTO TRANSLATOR TRAINING: A MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF A TEACHING PHILOSOPHY STATEMENT FOR TRANSLATION STUDIES.....	192
Pryimak L.B., Kabachenko I.L., Bodnar O.M. METHODS OF TEACHING GERMANIC LANGUAGES AND FEATURES OF THEIR TRANSLATION.....	201
Sheverun N.V., Nikolska N.V., Kositska O.M. STRUCTURAL FEATURES OF ENGLISH MULTICOMPONENT TERMS INTO UKRAINIAN TRANSLATION (ON THE BASIS OF SUBLANGUAGE OF TRANSPORTATION ORGANIZATION AND TRANSPORT MANAGEMENT)	207

SECTION 4

STRUCTURAL, APPLIED, AND MATHEMATICAL LINGUISTICS

Kalymon Yu.O. DIALECTAL VOCABULARY OF VASYL STEFANYK'S SHORT STORIES: DIACHRONIC ASPECT.....	213
---	-----

SECTION 5

UKRAINIAN LITERATURE

Romas L.M. THE IMAGE OF A WOMAN WITH A NARCISSUS PERSONALITY DISORDER IN VOLODYMYR DANYLENKO'S NOVEL "MASKS OF DIANA STOGODYUK".....	218
Rudniansyn O.I. OLEKSA IZARS'KYI'S EARLY WORK: INDIVIDUAL STYLE CREATION (ON THE MATERIAL OF NARRATIVE "RANOK").....	223
Terekhova I.O. THE IMAGE OF THE WIZARD IN M. GOGOL'S «TERRIBLE VENGEANCE»: FEATURES OF THE AUTHOR'S INTERPRETATION.....	228
Cherednyk L.A. THE INTERCULTURAL SPACE OF THE NOVELS OF THE CRIMEAN CYCLE BY MYKHAILO KOTSYUBINSKY.....	233
Chernysh A.Ye. THE PSYCHOANALYTIC DOMINANT OF THE WORKS OF Y. IZDRYK.....	237
Shulha O.O. THE TYPES OF FEMALE IMAGES IN THE NOVEL "FORTRESS ON BORYSTHENES" BY V. CHEMERIS.....	242

SECTION 6

COMPARATIVE LITERATURE STUDIES

Markova M.V. ELEMENTS OF PETRARCHISM IN JOHN DONNE'S POETIC MESSAGES AND EPISTOLARIES.....	250
Smerchko A.A. CONCEPTUAL OPPOSITION "PARADISE/HEAVEN – HELL" IN SLAVIC PHRASEOLOGY (BASED ON THE MATERIAL OF UKRAINIAN AND POLISH LANGUAGES).....	256
Sotnykova V.Ye. THE FIGURE OF JOSEPH STALIN AS THE MAIN OBJECT OF CRITICISM IN V. BAZYLEVSKY'S ANTI-TOTALITARIAN LYRICS (ON THE MATERIAL OF THE POETRY BOOK «THE VERTEP»).....	260

SECTION 7

LITERARY THEORY

Moklytsia H.V. THE PARADOX OF SUBLIMATED HATRED: «OBSESSED» FROM LESIA UKRAINKA.....	265
---	-----

SECTION 8

FOLKLORISTICS

Lychuk S.O. TO MAY GOD HELP YOU WAIT FOR THE YEAR: FROM THE TREASURES OF THE SAYINGS OF STETSEVA AND STETSIVKA (PUKUTTIA, IVANO-FRANKIVSK REGION, UKRAINE).....	270
Potrapeliuk V.A. WEDDING SONGS RECORDED FROM THE VOICE OF LESYA UKRAINKA. CONDITIONS AND LEVEL OF PRESERVATION OF THESE TEXTS IN MODERN RECORDS.....	277

SECTION 9

LITERARY SOURCE STUDY AND TEXTOLOGY

Vehesh A.I., Laver O.V. LITERARY PSEUDONYMS IN THE NOVELS OF S. DZIUBA AND A. KIRSANOV.....	282
Kondratieva S.I. FROM THE HISTORY OF CREATION OF THE PLAY "PARADISE CAMP" BY YURIY YANOVSKY.....	288

SECTION 10

REVIEWS

Pena L.I. LEXICOGRAPHIC PROCESSING OF VASYL STEFANYK'S ARTISTIC LANGUAGE.....	295
--	-----

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

FORMATION OF COMMUNICATIVE SKILLS IN INTERCULTURAL COMMUNICATION AMONG LAW STUDENTS IN ENGLISH CLASSES

Кушевська Н.М.,

orcid.org/0000-0002-9379-0915

старший викладач кафедри іноземних мов

Київського університету імені Бориса Грінченка

Нове суспільство зацікавлене у зміцненні міжнародного співробітництва як першочергової умови формування взаєморозуміння та консенсусу. У цьому ракурсі зростає роль вивчення іноземних мов. Життєві обставини свідчать про переваги іноземних мов: зміни в економічній та політичній сферах життя, вихід України у світове освітньо-інформаційне поле, міждержавна інтеграція в освіті. Метою нашої статті є розгляд та конкретизація сутності міжкультурної комунікативної компетенції щодо вивчення іноземної мови, визначення педагогічних умов, що сприяють розвитку міжкультурної комунікативної компетентності студентів-юристів. Під компетенцією для цієї категорії студентів ми розуміємо здатність до творчості на основі високої мотивації, особистісних якостей, уміння застосовувати нормативно прийнятні моделі професійної поведінки. Виходячи з того, що комунікативна функція комуніке між людьми має свою специфіку, ми вважаємо, що спілкування є міжсуб'єктивним процесом, в якому відбувається не просте отримання інформації, а принаймні активний обмін нею. Комунікативний вплив, як результат обміну інформацією, можливий лише тоді, коли комунікатор і одержувач мають унікальну або схожу систему кодування та декодування. Вивчення іноземної мови – це не що інше, як особиста потреба, яка проявляється у взаємодії та соціальному спілкуванні. Успіх спілкування залежить не тільки від бажання мовця встановити контакт, але й від його здатності реалізувати намір говорити. Ця діяльність залежить від ступеня компетентності мовних одиниць і вміння використовувати їх у конкретних ситуаціях спілкування. Однак саме розуміння певних мовних принципів не можна віднести до поняття лінгвістичної компетенції. Маючи комунікативну компетенцію, поняття «мова – мовлення» досягається як засіб (мова) і спосіб його використання (мовлення). Мовлення є поліморфною діяльністю, тобто за своїми численними функціональними призначеннями вона виступає в різноманітних формах: зовнішніх, внутрішніх, монологу, діалогу, письма, усного мовлення тощо. Вважаємо, що ситуативний діалог сприяє набуттю мовної компетенції, що створює основу для розвитку професіоналізму та навичок майбутніх юристів.

Ключові слова: міжкультурна комунікативна компетенція, педагогічні умови, професійна поведінка, геокультурна ситуація, розвиток здібностей.

The new society is interested in strengthening international assistance as the main condition for the creation of mutual understanding and consensus. In this perspective, the role of learning foreign languages is growing. Vital circumstances demonstrate the benefits of foreign languages: changes in the economic and political spheres of life, Ukraine become member of world educational and information arena. The purpose of our article is to consider and specify the essence of intercultural communicative competence concerning learning a foreign language, identifying pedagogical conditions that promote the development of intercultural communicative competence of law students. According to the competence for this category of students, we understand the ability to be creative based on high motivation, personal qualities, and the ability to apply normatively acceptable patterns of professional behavior. Because the communicative function of communiqué between people has its specifics, one believe that communication is an intersubjective process in which there is not a simple undertaking of information but at least an active exchange of it. The communicative influence, since the information exchange is possible only when the communicator and the recipient have a unique or similar encoding and decoding system. Learning a foreign language is nothing but a personal need that manifests itself in interaction and social communication. The success of communication is possible not only on the speaker's desire to make contact but also on his ability to implement the intention to speak. This activity depends on the degree of competence of language units and the ability to use them in specific communication situations. However, the understanding certain language principles is concerned with the concept of linguistic competence. Having a communicative competence means to use adequately the language and the speech. The speech is a polymorphic activity, i.e., in its numerous functional aim, it comes in diverse forms: external and internal linguistic forms, monologues, dialogues, written language, oral activity, and so on. One believe that situational dialogue contributes to language competence acquisition, which creates a basis for developing professionalism and skills for future lawyers.

Key words: intercultural communicative competence, pedagogical conditions, professional behavior, geocultural situation, development of abilities.

Постановка проблеми. Спілкування – це соціально зумовлений інформативний, сенсорний та духовний процес між людьми в різноманітних сферах людського буття, професійної та

творчої сфери. Комунікацію можливо сприймати у якості синоніма до слова спілкування, але вона має ширший сенс. Спілкування – це усна і невербальна взаємодія яка уможливорюється в людській

діяльності. Говорячи про міжкультурну комунікативну компетенцію, Редько В. апелює до того, що міжкультурна компетентність – це конгломерат трьох компонентів: лінгвістичної, комунікативної та культурної компетентності [10, с.31-32]. Солідаризуємося з даним твердженням. На думку автора, формування комунікативних навичок це цілком нова якість, яка має свої ознаки та компоненти. Мовна компетентність відповідає за правильний вибір мовних агентів у відповідних ситуаціях спілкування. Комунікативна компетентність включає в себе поняття культурна компетентність, яку можна сприймати як культурну грамотність. Точніше міжкультурну комунікативну компетентність визначають сутністю Рись Л. та Пасик Л. – це функціональна здатність розуміння думок і ідеології представників іншої культури, вміння коректувати мовну поведінку, долаючи міжкультурні не співпадіння [11]. В цьому контексті можемо визначити спектр проблем у формуванні навичок міжкультурної комунікативної компетенції під час навчання англійської мови серед студентів юридичної спеціальності. Для досягнення вказаних навичок студентам необхідно розвиватися у наступних напрямках:

Полікультурний напрям (розширення своєї культури через засвоєння іншої, підготовка до розвитку іншої культури): засвоєння інформації про «іншу» культуру для глибшого пізнання власної; поважне ставлення до іншої культури; бачення в культурі іноземних мов полягає не тільки в тому, що вони відрізняються одна від одної, скільки в тому, наскільки вони подібні; уміння дивитися на події та їх учасників не з власної точки зору, а з точки зору іншої культури; толерантність (зосереджена на взаємодії, вмінні безконтрольно спілкуватися); здатність взаємодіяти з людьми інших культур зважаючи на їхні цінності, норми, ідеї; здатність адаптувати свою поведінку в процесі спілкування з людиною іншої культури; відсутність ригідності поведінки; здатність до співпереживання, реагування на емоційні прояви, почуття носіїв іншої культури; толерувати і розуміти настрій людей;

Поведінковий напрям (комунікативна поведінка): відповідна поведінка, прийнята у професійних сферах бізнесу, у переговорному процесі; знаходження конструктивних компромісів; вміння виходити на контакт і підтримувати його;

Мовно-соціологічний напрям (використання мовних засобів мови відповідно до культурних норм мови у професійній сфері діяльності): вміння обмінюватися думками; уміння активно слухати згадане повторення, підсумовувати, бути

уважним до співрозмовника; задавати питання, які спонукають до діалогу (під час розмови юриста з клієнтом).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рідна мова, виступаючи в єднанні мети спілкування та узагальнення, є перш за все прийомом «засвоєння» людиною соціального досвіду, відтак, разом із виконанням цієї функції, є способом висловлення власних думок. Оволодіваючи рідною мовою, людина одержує інструмент пізнання дійсності. У цьому процесі, природно, задовольняються і формуються специфічні для людини когнітивні, комунікативні та інші соціальні потреби. Іноземна мова має деякі особливості порівняно з іншими предметами. Освоєння іноземної мови не дає людині безпосередньо пізнати дійсність [1]. Мова є засобом виразу думок про об'єктивну дійсність, її атрибути, закономірності якої є предметом вивчення інших дисциплін. Мова в цьому сенсі «необ'єктивна», і викладати «необ'єктивну» навчальну дисципліну важко. Специфіка іноземної мови як навчальної дисципліни полягає також у її нескінченності та невимірності. Дійсно, якщо порівнювати іноземну мову з будь-яким іншим предметом, то кожен з них має певні тематичні розділи, після оволодіння знаннями яких учень задоволений. Характерною ознакою явища мови, загалом, і як навчального предмета, зокрема, є її неоднорідність. Мова в широкому сенсі слова включає ряд інших явищ, наприклад, «мовна система», «мовна здатність» тощо. Де Соссюр, як відомо, говорив про мову як про дискурс, про глобальну діяльність мовної групи й окремої людини, про мову як систему знаків. У мовленні реалізуються обидва прояви мовленнєвої діяльності. Мовлення, за де Соссюром, «це акт особистості, яка реалізує свою здатність через соціальний стан». Мовленнєва діяльність людей, усвідомлюючи своє спілкування один з одним, реалізує водночас їх соціальну та комунікативну діяльність [8]. Освітні проекти Ради Європи наголошують на тому, що світ потребує спеціаліста, який готовий успішно та продуктивно співпрацювати з людьми різних культур, нести відповідальність, володіє новими інформаційними технологіями, усним та письмовим спілкуванням, що важливо у праці та в громадському житті, бути повноцінним і активним учасником демократичного суспільства, конкурентноспроможним у юридичному середовищі. Сучасне суспільство потребує педагогіки для формування стійких компонентів стилю творчого мислення особистості, розвитку його інтелектуальної та

психологічної складової. Орієнтація педагогіки на формування якостей творчої особистості у майбутнього спеціаліста повинна докорінно змінити форми та принципи педагогічної діяльності у навчанні іноземної мови [12, с. 185]. В даний час навчання мови набуло аплікативного характеру, тоді як раніше воно було відносно абстрактним і теоретизованим. На думку Кліш П. та Хом'як А., одним із найбільш серйозних і комплексних методів вивчення іноземної мови є лінгвосоціокультурний метод, який передбачає звернення до такого компонента, як соціально-культурне середовище [7, с. 16]. Особистість є продуктом культури. Мова також. Цей метод враховує два аспекти спілкування – мовний та міжкультурний. Зеліковська О. вказує, що у тварин також є мова як система знаків і засіб вираження емоцій і настрою. Що робить мовлення «людським»? Сьогодні мова «це не просто словниковий запас, а спосіб самовираження людини». Вона служить «для цілей спілкування і спроможна виявити сукупність знань і уявлень людини про світ» [6, с. 130]. На думку представників лінгвосоціокультурного методу, мова є «потужним соціальним інструментом, що формує людський потік в етносі, формує націю шляхом збереження та передачі культури, традицій, суспільного самосвідомості певного складного дискурсу [4]. Під таким підходом до мови міжкультурну комунікацію розуміють, насамперед, як «адекватне взаєморозуміння двох, співрозмовників чи людей, які здійснюють обмін інформацією, що відносяться до різних національних культур». Тоді їхня мова стає «ознакою належності її носіїв до певного суспільства». Владимирова В. вважає, що для формування міжкультурної комунікативної компетенції знадобиться набір умінь варіювати мовні засоби відповідно до ситуацій спілкування, мовленевого етикету, правил ввічливості, вимог до вибору теми розмови тощо [5, с. 40]. Під комунікативною компетентністю розуміють відповідну інтерпретацію комунікативної інтенції співрозмовника, як прагнення та вміння приєднатися через соціальне спілкування до «розпізнавання» і розуміння семантичних і прагматичних особливостей члена іншої мовної спільноти, до розуміння «картини світу іншої соціальної спільноти» [2, с. 455]. Таким чином, для успішного здійснення міжкультурної комунікації необхідно оволодіти не тільки мовою, а й концептуальною системою, яка включає ідеї, навички, цінності та норми, як спеціальну, так і побутову соціокультурну галузь, у тому числі знання правил.

та правила зв'язку. У викладанні мови широко використовується комунікативний метод, заснований на принципах автентичності спілкування, інтерактивності, вивчення мови в культурному контексті та гуманізації навчання.

Постановка завдання. Завданням нашої роботи є опис способів формування здібності до міжкультурної комунікативної компетентності серед студентів юридичної спеціальності. Показати, що міжкультурна комунікативна компетентність здійснюється в процесі мовленнєвої взаємодії: читання нормативних документів, спілкування з клієнтами, написання листів, позовних заяв на заняттях з англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо принципи та підходи, на які ми спираємося у навчанні англійської мови студентів юридичної спеціальності, спираючись на здатність до міжкультурної комунікативної компетентності: 1) *усвідомлення національної культури та рідної мови студентами* – з цією метою поєднання комунікативного підходу із соціокультурним суспільством, що робить можливим формування специфічних культурних уявлень про країни на мовах, народах і спільнотах навчання, а також стимулювання матеріальних культурних знань про рідну країну, сприйняття презентації культури носіїв іноземної мови в іномовному осередку, в умовах міжкультурної активності; 2) *підтримка фонових знань, соціокультурного контексту, у контексті функціонування мови, що вивчається* – для правильного міжкультурного спілкування з носіями мови необхідні спеціальні знання, які уможливають діалог; *навчання інтерактивного мовлення в ракурсі міжкультурного діалогу* – має на увазі розширення знань про певні культури і цивілізації, знання культурно-історичних подій, визначних осіб для правильної реалізації діалогу культури в суспільстві; *гуманістична психологія освітнього середовища*, – розуміється як номінація майбутнього юриста як учасника міжкультурної комунікації та як учасника мовного навчального процесу та дозволяє твердити про зміщення акцентів у процесі вивчення іноземної мови з викладацькою діяльністю, з навчальною діяльністю, його підготовку як творчої особистості; *інтерактивність діяльності студентів юридичної спеціальності* – передбачає використання сучасних технологій, забезпечення оновлення та розвитку особистісних якостей студентів (спільне навчання, проектний метод, інформаційні технології (Інтернет), дистанційне навчання на базі комп'ютерних телекомунікацій) [3]. Диференційований підхід виховання, що ставить

Таблиця 1

**Формування міжкультурної комунікативної компетенції шляхом ситуативних діалогів
на заняттях з англійської мови**

Тематика	Ситуативність	Мовленнєві наміри
Ситуація ділової зустрічі з носіями мови.	У зв'язку з обговоренням плану співпраці в юридичній сфері, прийняттям зобов'язань щодо укладання можливих угод. Студент повинен відчувати інтерес до характеру бесіди; підтримати рішення іноземних мовних партнерів щодо даного питання.	Студент висловлює свою точку зору, він не згоден з позицією носіїв мови, хоче її відхилити. Необхідно знайти компромісне рішення цієї проблеми. Або, студента влаштовує характер бесіди, її результати ведення.
Ситуація досудової роботи адвоката	Під час першої зустрічі адвоката з клієнтом, надання усних і письмових консультацій	Правильно використовувати юридичну лексику, знаходити чітку еквіваленту термінів, ознайомитися з особистістю клієнта, дізнатися про обставини, які привели його до адвоката, та з'ясувати ставлення, характер інтересів і рівень правомірності підходів клієнта до вирішення своєї проблеми
Ситуація зустрічей на судовому процесі.	Під час висунення обвинувачень проти іноземного звинувачуваного.	Правильно висловлюватися із носієм мови. Вміти довести власну точку зору. Повільно повторити сказане, перепитати значення незрозумілих слів, виразів, дати протилежній стороні відчувати жорсткість у відстоюванні своєї позиції в деяких аспектах проблеми.
Ситуація перебування в іншомовній родині.	Заснована на програмі міжнародного обміну.	Студент хоче висловити своє захоплення отриманим прийомом, незвичним інтер'єром будинку та ландшафту. Перепрошує за недостатню мову, (треба врахувати це в діалозі). Студент не згоден з коментарями щодо його країни. Реакція студента, якщо він не хоче оглядати пам'ятні місця. Або, цікавиться містом, звичаями, традиціями.

Джерело: власна розробка автора

його в ситуацію відбору, заохочуючи до самостійності й активності, розвитку рефлексії.

Інтерактивний характер діяльності студентів юридичної спеціальності на заняттях з іноземної мови зумовлений створенням навчально-мовленнєвих ситуацій, які спонукають їх до потреби спілкування за кордоном в умовах, однотипних із природними. Навчально-мовленнєва ситуація визначається як сукупність мовленнєвих умов, необхідних для того, щоб студент правильно здійснив мовленнєвий ефект відповідно до поставленого комунікативного завдання. Ситуації можуть бути розроблені на основі вивчених кейсів судових справ і враховуються у зв'язку з роботами над ними, а також можуть створюватися працюючи з юридичними текстами і включатися в заняття як навчально-мовленнєві вправи. Комунікативна ситуація – дозволяє на основі теми визначити актуальність мовленнєвої діяльності, забезпечити її комунікативну мотивацію [12]. Студент може визначити аспекти комунікативного спілкування за допомогою умов моделювання (згоден – не згоден, безсумнівно схвалення, вільні висловлювання –

вільні дискусії, перешкоди для реалізації – здатність до реалізації тощо). На основі структурних компонентів мовленнєвої ситуації (формулювання комунікаційних завдань) студенти можуть здійснювати вплив, що спонукає до спілкування, до наміру заявити про себе.

Система мовленнєвих мотивів, що визначають потребу в спілкуванні, дає змогу виділити найбільш значущі мотиваційні та цільові компоненти, що сприяють формуванню здібності до міжкультурної комунікативної компетентності [9, с. 256]. Вони здатні змінювати чи посилювати чинсь думку чи мотивацію, стимулювати чинсь дію, розв'язувати проблему шляхом обговорення, дискусій, висловлювати своє ставлення до будь-якої події, явища, судження тощо.

Зміст мовлення в різних суспільних сферах діяльності (побутовій, діловій, соціальній, виробничій тощо) визначається тематикою повідомлення. У рамках рішення для формування міжкультурної комунікативної компетенції серед студентів юридичної спеціальності, розглянемо зразкові варіанти ситуацій, які призводять до вміння встановлювати контакти з носіями мови (таблиця 1).

Опираючись на загальну структуру міжкультурної комунікативної компетентності та беручи до уваги принципи, на базі яких формується функціональна компетентність, що дозволяє правильно описати комунікативну ситуацію та реалізувати комунікативну інтенцію, ми визначаємо педагогічні умови, необхідні для забезпечення ефективного процесу спілкування: функціонування педагогічного простору шляхом створення та використання ситуацій спілкування, у проявах потреби в комплексі навичок, які необхідні для успішної міжкультурної комунікації; мотиваційної підготовки слухачів до вивчення іноземної мови, компоненти якої зосереджені на активності, взаємовідносинах суб'єкта в навчальному процесі, індивідуально-психологічних властивостях особистості, стимулюванні навичок міжкультурного спілкування з носіями мови.

Висновки. Таким чином, створення правильного емоційного клімату у всьому спектрі освіти, сприяння вихованню людської культури, відданої загальнолюдським цінностям, що увібрали багату культурну спадщину історії свого народу та народів інших країн, прагнення до взаєморозуміння з представниками інших культур та готовність до міжособистісного спілкування створюють міжкультурний консенсус.

Розвиток навичок міжкультурного спілкування призводить до позитивних змін особистості студентів юридичної спеціальності. Вони навчаються на основі рефлексії, орієнтуються на порівняння цінностей іншої культури, на поглиблення почуття національної самоідентифікації в процесі залучення рідної культури та мови у процес вивчення іншої.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Байбакова О. О. Формування міжкультурної компетентності фахівців в США. «*Modern science and practice*»: The VII International Science Conference (March 26–27, 2021, Boston, USA). USA: Boston, 2021. Р. 61–62.
2. Борзенко О. Розвиток комунікативних здібностей та формування іншомовної комунікації при викладанні іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2017. Вип. 165. С. 453–458.
3. Бурчєня О. Роль інтерактивних технологій у навчальному процесі. *Нова педагогічна думка*. 2009. № 2. С. 21–28.
4. Владимірова В. І. Культурологічний аспект у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням студентам іноземцям. *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні* : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. Полтава, 2019. С. 32–35.
5. Владимірова В. І. Проблеми і перспективи професійно-особистісного самовизначення майбутнього фахівця в сучасних соціокультурних умовах. *Актуальні проблеми сучасної медичної освіти в Україні* : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. Полтава, 2019. С. 39–41.
6. Зеліковська О. О. Формування міжкультурної компетентності студентів ІТ-спеціальностей: сучасний вимір. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*. 2018. С. 129–135. DOI: 10.32835/2223-5752.2018.15.129-135.
7. Кліш П. А., Хом'як А. П. Комунікативні вміння й навички як важлива складова професіоналізму педагога. *Педагогічний пошук*. 2017. № 3. С. 15–17.
8. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: *Мова і спеціальність: актуальні проблеми навчання іноземців у закладі вищої освіти*: збірник матеріалів III Міжнародної науково-методичної конференції, Харків 14–15 травня 2020 р. / Міністерство освіти і науки України, Харківський національний університет радіоелектроніки, Ленкоранський державний університет. Харків: ХНУРЕ, 2020. 534 с.
9. Павліщева Я. О. Лексичний підхід у вивченні англійської мови в юридичних закладах вищої освіти. *Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи*: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференція з міжнародною участю. 2019. URL: <http://nauka.nlu.edu.ua> (дата звернення: 16.06.2022)
10. Редько В. Г. Компетентнісна парадигма змісту навчання іншомовного спілкування в сучасних гімназіях. *Information, its impact on social and technical progresses: Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference*. Haifa: International Science Group. 2020. С. 31–32.
11. Рись Л. Ф., Пасик Л. А. Форми та методи міжкультурного тренінгового навчання. *Нова філологія*. 2020. № 80. Т. II. С. 175–181. doi: 10.26661/2414-1135-2020-80-2-27
12. Салащенко Г. Визначення особливостей сприйняття часу з метою підвищення ефективності процесу міжкультурної комунікації. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 4 (73). С. 182–188.